

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาล
เมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี
People Participation in the Garbage Management in Muang Municipal
Administration Area, Muang District,
Pathumthani Province

ศุภวัช ชุณหศิริรักษ์¹

E-mail: thasuap@gmail.com

เสาวนารถ เล็กเลสินธุ์²

E-mail: saovanard@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี และ 2) เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ประชาชนที่พักอาศัยในเขตเทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 394 คน เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบความแตกต่างด้วยสถิติ t-test และ One-way ANOVA และการทดสอบความแตกต่างรายคู่ ตามวิธีการของ LSD

ผลการศึกษา พบว่า 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อยและระดับปานกลางในทุกด้าน เมื่อเรียงลำดับคะแนนเฉลี่ยจากมากไปน้อย พบว่าด้านที่มีเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์รองลงมา ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล และ 2) ผลการเปรียบเทียบตามปัจจัยส่วนบุคคลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและ ระยะเวลาอาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองปทุมธานีแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

¹ นักศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

² อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน การจัดการขยะมูลฝอย

Abstract

These objectives of this research were: 1) to study the level of people participation in the garbage management in Muang Municipal Administration Area, Muang District, Pathumthani Province; and 2) to compare the people participation's opinions in the garbage management as subdivided by personal factors. This quantitative survey research included 394 samples of people living in Muang Municipal Administration Area, Pathuthani Province and utilized questionnaires as a research tool. The statistical procedures used for data analysis involved frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-Way ANOVA and LSD.

The research results found that the level of people participation in the garbage management in Muang Municipal Administration Area, Muang District, Pathumthani Province was at high level. In the subdivided aspects, it indicated that all participation aspects had averages of low and medium levels. In the ranked aspects, the study showed the highest averages of people participation were the participation of interest, participation in operations, participation in decision-making, participation in evaluation respectively. 2) the comparison of personal factors and people participation, the study found that all gentler, age, education level, occupation, monthly salary, and time of residency had the differences at .05 statistical significance.

Keyword: People participation, Garbage management

บทนำ

การขยายตัวของชุมชนเมืองและการเจริญเติบโตของเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดปัญหาขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลเพิ่มขึ้นเป็นเงาตามตัว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตและสิ่งแวดล้อมโดยเฉพาะอย่างยิ่งในหลายพื้นที่ได้ประสบปัญหาไม่สามารถจัดหาสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ขาดการบริหารจัดการที่ดี ขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดการที่เหมาะสม และเกิดความขัดแย้งในการดำเนินการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล จำเป็นจะต้องได้รับการจัดการที่เหมาะสม เพื่อไม่ให้ปัญหา

ขยายตัวและรุนแรงยิ่งขึ้น เป็นอันตรายต่อสุขภาพอนามัยของประชาชนและส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2548) ผลจากปริมาณขยะมูลฝอยเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี ปัญหาที่มักตามมาคือ หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถเก็บรวบรวมและกำจัดขยะมูลฝอยอย่างถูกสุขลักษณะ หากไม่มีการแก้ไขใด ๆ จะทำให้มีสถานที่กำจัดที่ไม่ถูกสุขลักษณะเพิ่มขึ้นและกระจายไปทั่ว เกิดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและเป็นอันตรายคุกคามต่อสุขภาพของประชาชน ทั้งนี้มาจากข้อจำกัดด้านงบประมาณที่มีการจัดสรรให้โดยตรงน้อยมากและการจัดเก็บค่าธรรมเนียมยังไม่มีประสิทธิภาพ ยานพาหนะขนมูลฝอย สถานที่ทิ้งมูลฝอยและปัญหาสิ่งแวดล้อมสำหรับประชาชนที่อาศัยอยู่ใกล้เคียงที่ทิ้งมูลฝอยจะส่งกลิ่นเหม็นรบกวน ไม่มีการวางแผนการจัดการขยะมูลฝอยร่วมกันระหว่างชุมชนที่อาจเกิดประโยชน์จากการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์และระบบกำจัดร่วมกัน ยังไม่มีระเบียบและแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินงาน ตั้งแต่การคัดแยก การเก็บขน การขนส่ง และการกำจัด รวมทั้งการติดตามตรวจสอบ ขาดบุคลากรระดับปฏิบัติการที่มีความรู้ความชำนาญในการเก็บขน และกำจัดมูลฝอยอย่างถูกวิธีและมีประสิทธิภาพ การนำขยะมูลฝอยกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ยังมีน้อย เพราะประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจ และตระหนักในปัญหากฎหมายที่เกี่ยวข้องไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดการขยะมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร โดยกฎหมายได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่ในการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล ดังนี้ พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 กำหนดว่าภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบล มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาลดังต่อไปนี้ (3) รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะรวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2496)

จังหวัดปทุมธานี เป็นจังหวัดปริมณฑลที่ตั้งอยู่บนสองฝั่งแม่น้ำเจ้าพระยา คือ ฝั่งตะวันออกและฝั่งตะวันตก พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม มีคูคลองตามธรรมชาติและที่ขุดขึ้นใหม่จำนวนมากเชื่อมติดต่อกัน ใช้สัญจรไปมาระหว่างหมู่บ้าน ตำบล และจังหวัด มีย่านชุมชนที่หนาแน่นตามริมฝั่งน้ำเจ้าพระยาและริมคลองสายต่าง ๆ สำหรับพื้นที่ที่ห่างจากแม่น้ำเจ้าพระยาและลำคลอง จะเป็นหมู่บ้านต่าง ๆ สวนผัก ผลไม้ และไร่นา ปัจจุบันพื้นที่ของจังหวัดในบางอำเภอซึ่งเคยเป็นสวนผลไม้ และมีเขตติดต่อกับกรุงเทพมหานครได้เปลี่ยนแปลงเป็นชุมชนที่อยู่อาศัยเพื่อรองรับการขยายตัวในด้านอุตสาหกรรม และธุรกิจการจัดสรรที่ดินและการก่อสร้างโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นอย่างหนาแน่น จึงทำให้พื้นที่ที่เคยเป็นพื้นที่สีเขียวลดลง ก่อให้เกิดปัญหาสิ่งแวดล้อม เช่น ปัญหาขยะมูลฝอยและปัญหาความเสื่อมโทรมของแหล่งธรรมชาติ ได้แก่ แม่น้ำ คูคลองต่าง ๆ ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในเขตเทศบาลของจังหวัดปทุมธานี ประมาณ 587.7 ตันต่อวัน สามารถเก็บขนได้ประมาณ 485 ตันต่อวัน และมีปริมาณขยะมูลฝอยที่ตกค้างประมาณ 102.7 ตันต่อวัน ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบด้านต่าง ๆ ตามมา เช่น ปัญหากลิ่นเหม็น ปัญหาน้ำเสีย ปัญหาสุขภาพ และก่อให้เกิดทัศนียภาพที่ไม่สวยงามของ

จังหวัด เป็นต้น ทั้งนี้ การจัดการขยะมูลฝอยยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญของจังหวัดปทุมธานี ทั้งในเขตชุมชนและท้องถิ่นทุกระดับ เนื่องจากปริมาณขยะมูลฝอยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุก ๆ ปี จากการเพิ่มขึ้นของประชากรและการขยายตัวของภาคธุรกิจต่าง ๆ และมีแนวโน้มของปัญหามากยิ่งขึ้นในอนาคต เนื่องจากสาเหตุหลายประการ อาทิ การขาดแคลนที่ดินในการก่อสร้างศูนย์กำจัดขยะมูลฝอย การต่อต้านจากประชาชนจนไม่สามารถเข้าใช้พื้นที่เพื่อการจัดการขยะมูลฝอยได้ การขาดแคลนเครื่องมือและอุปกรณ์ในการเก็บรวบรวม ขนส่ง นอกจากนี้ยังมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณและบุคลากรในการดำเนินการ รวมทั้งขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอย (สำนักงานจังหวัดปทุมธานี, 2565)

เทศบาลเมืองปทุมธานี มีประชาชนอาศัยอยู่ในเขต 23,499 คน ได้พยายามดำเนินการเกี่ยวกับปัญหาขยะมูลฝอยตามแผนแม่บทการบริหารจัดการขยะมูลฝอยและของเสียอันตราย ตามยุทธศาสตร์การป้องกันและการแก้ไขภาวะมลพิษที่เกี่ยวข้องในด้านการจัดการขยะมูลฝอยโดย 1) ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่กระบวนการวางแผน การตัดสินใจ และการติดตามผล 2) รณรงค์สร้างจิตสำนึกในการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อม ทั้งในการป้องกันและลงมือปฏิบัติโดยมุ่งเน้นตั้งแต่ระดับครอบครัว 3) จัดการให้มีระบบการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลอย่างถูกต้องหลักสุขภาพีบาลและจัดให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมอย่างเพียงพอต่อการเจริญเติบโตของเมือง และ 4) ปรับปรุงระบบรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของเทศบาลเมือง รวมทั้งการปรับปรุงสภาพภูมิทัศน์ให้เกิดความเรียบร้อยสวยงาม (สำนักงานจังหวัดปทุมธานี, 2565)

จากปัญหาการจัดการขยะมูลฝอยและการขาดการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่นในการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ได้เห็นปัญหานี้จึงมีความสนใจศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานให้กับเทศบาลเมืองปทุมธานีได้นำไปใช้ในการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอย โดยเฉพาะประชาชนในชุมชนถือเป็นผู้เกี่ยวข้องโดยตรงในการมีส่วนร่วมเพื่อแก้ปัญหาขยะให้ประสบผลสำเร็จต่อไป

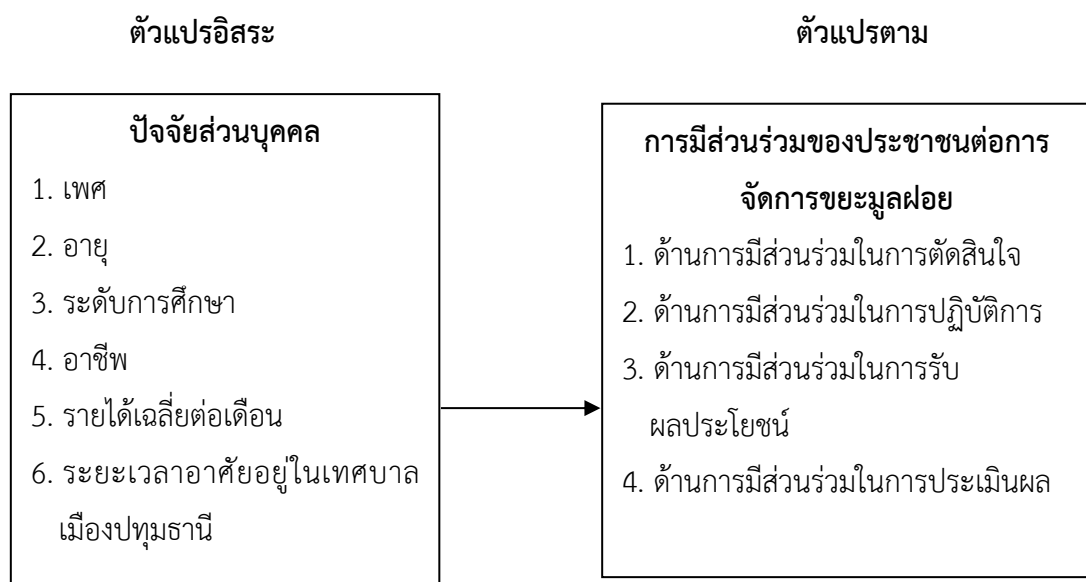
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี
2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในเขตพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐานของการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชนในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานีต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดการขยะมูลฝอยแตกต่างกัน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีการวิจัย

ประชากร คือ ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำนวน 23,499 คน (เทศบาลเมืองปทุมธานี, 2565) กลุ่มตัวอย่าง คือ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรในการคำนวณตามวิธีของ Taro Yamane (Yamane, 1973) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่าง 394 คน ที่ความคลาดเคลื่อน 0.05 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ

เครื่องมือที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองปทุมธานี แบบสอบถามมีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) และตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมือง

ปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังนี้

1. ผู้วิจัยศึกษาหลักการแนวคิด ทฤษฎี และนโยบาย รวมทั้งเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม

2. สร้างประเด็นคำถามโดยกำหนดให้ครอบคลุมตามตัวแปรต้นและตัวแปรตามตามกรอบแนวคิดในการวิจัย

3. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of item objective congruency) (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2553) เครื่องมือฉบับนี้ มีค่าความตรงอยู่ระหว่าง .67- 1.00

4. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

5. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชาชน ในเขตเทศบาลนครนนทบุรี อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 30 คน เพื่อวิเคราะห์ความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.93

6. จัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับจริงเพื่อใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชาชนในเขตเทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา จำนวน 394 ชุด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ปัจจัยส่วนบุคคลวิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (percentage)

2. การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3. การทดสอบสมมติฐานระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จะทดสอบสถิติเชิงอ้างอิง ได้แก่ สถิติทดสอบที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวน

ทางเดียว (One-way ANOVA) โดย t-test ใช้สำหรับทดสอบความแตกต่างด้านปัจจัยส่วนบุคคลที่มีตัวแปร แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ ตัวแปรเพศ ส่วนการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ใช้ในการทดสอบคือ ตัวแปรที่มีมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้เฉลี่ยต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในเทศบาลเมืองปทุมธานี กรณีที่ทดสอบแล้วพบว่ามี ความแตกต่างระหว่างกลุ่มของค่าเฉลี่ยจะนำไปทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธี LSD (Least Significant Difference) โดยกำหนดค่านัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวม ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานีโดยภาพรวม

(n = 394)

การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดการขยะมูลฝอย	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	อันดับ
1. ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ	2.39	1.11	น้อย	3
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.04	0.88	ปานกลาง	2
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.30	0.82	ปานกลาง	1
4. ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล	2.33	1.18	น้อย	4
รวม	2.77	0.94	ปานกลาง	

จากตารางที่ 1 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ในภาพรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 2.77, S.D. = 0.94) เมื่อพิจารณาโดยจำแนกเป็นรายด้านพบว่า มี 2 ด้านอยู่ในระดับปานกลางคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}$ = 3.30, S.D. = 0.82) รองลงมามีค่าเฉลี่ยคือ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ และด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล ตามลำดับ

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ

(n = 394)

การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การจัดการขยะมูลฝอย	เพศ				t	P-value
	ชาย (n =233)		หญิง (n=161)			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	2.49	1.05	2.26	1.17	1.97	.07
2. ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ	3.05	0.78	3.04	1.01	0.11*	.00
3. ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์	3.32	0.62	3.27	1.04	0.65*	.00
4. ด้านการมีส่วนร่วมติดตาม ประเมินผล	2.41	1.15	2.21	1.23	1.61	.73
รวม	2.82	0.87	2.69	1.04	1.22	.25

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามอายุ

(n = 394)

การมีส่วน ร่วมของ ประชาชน ในการ จัดการขยะ มูลฝอย	อายุ										F	P- value
	20-30 ปี		31-40 ปี		41-50 ปี		51 -60ปี		61 ปีขึ้นไป			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมี ส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	2.00	0.00	1.60	0.21	3.33	1.28	2.62	0.86	2.19	0.97	43.435*	.00
2. ด้านการ มีส่วนร่วมใน การปฏิบัติ	2.80	0.00	2.43	0.70	3.70	1.02	3.26	0.68	2.90	0.69	34.598*	.00
3. ด้านการ มีส่วนร่วมใน การรับ ผลประโยชน์	3.20	0.00	2.57	0.71	3.76	0.93	3.84	0.35	3.18	0.58	51.858*	.00
4. ด้านการ มีส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล	1.80	0.00	1.84	0.75	2.95	1.70	2.56	0.90	2.18	0.98	13.884*	.00
รวม	2.45	0.00	2.11	0.59	3.44	1.22	3.07	0.62	2.61	0.75	34.231*	.00

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามอายุ ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา

(n = 394)

การมีส่วน ร่วมของ ประชาชน ในการ จัดการขยะ มูลฝอย	ระดับการศึกษา										F	P- value
	ประถมศึกษา		มัธยมศึกษา		ปวช/ปวส		ปริญญาตรี		สูงกว่า ปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการมี ส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	1.50	0.50	2.65	0.88	2.00	0.00	2.70	1.16	1.00	0.00	29.966*	.00
2. ด้านการมี ส่วนร่วมใน การปฏิบัติ	2.40	0.20	3.24	0.70	2.80	0.00	3.28	0.94	1.80	0.00	30.229*	.00
3. ด้านการ มีส่วนร่วมใน การรับ ผลประโยชน์	2.60	0.00	3.57	0.27	3.20	0.00	3.54	0.85	1.80	0.00	55.525*	.00
4. ด้านการ มีส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล	1.20	0.20	2.90	0.83	1.80	0.00	2.60	1.25	1.00	0.00	36.561*	.00
รวม	1.92	0.22	3.90	0.64	2.45	0.00	3.03	0.98	1.40	0.00	40.884*	0.00

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามอาชีพ

(n = 394)

การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการ จัดการขยะมูลฝอย	อาชีพ												F	P- value
	เกษตรกร	รับจ้างทั่วไป		ค้าขาย/ธุรกิจ ส่วนตัว		รับราชการ	พนักงานบริษัท		เกษียณ/ว่างงาน	นักเรียน				
		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.		$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$		
1. ด้านการมีส่วนร่วม ในการตัดสินใจ	2.00	0.00	2.23	1.21	3.35	1.31	1.91	0.53	2.20	0.00	1.20	0.00	32.458*	.00
2. ด้านการมีส่วนร่วม ในการปฏิบัติ	2.80	0.00	2.86	0.74	3.56	1.15	2.62	0.74	3.60	0.00	3.10	0.30	17.459*	.00
3. ด้านการมีส่วนร่วม ในการรับผลประโยชน์	3.20	0.00	3.00	0.64	3.85	0.811	2.88	1.00	3.40	0.00	3.39	0.40	17.906*	.00
4. ด้านการมีส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล	1.80	0.00	2.01	1.29	3.50	1.22	1.61	0.42	3.00	0.00	1.89	0.10	54.015*	.00
รวม	2.45	0.00	2.53	0.96	3.56	1.10	2.26	0.60	3.05	0.00	2.64	0.50	31.329*	.00

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามอาชีพ ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

(n = 394)

การมีส่วน		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน											
ร่วมของ ประชาชน ในการ จัดการขยะ มูลฝอย	ต่ำกว่า 10,000 บาท		10,001- 15,000 บาท		15,001- 20,000 บาท		20,001- 25,000 บาท		25,001 บาท ขึ้นไป		F	P- value	
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านการมี ส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	2.23	1.21	3.32	1.09	2.15	0.16	2.20	0.00	2.21	1.44	17.115*	.00	
2. ด้านการมี ส่วนร่วมใน การปฏิบัติ	2.86	0.74	3.54	0.96	2.86	0.58	3.10	0.30	2.98	1.16	7.812*	.00	
3. ด้านการ มีส่วนร่วมใน การรับ ผลประโยชน์	3.00	0.64	3.88	0.42	3.22	0.80	3.39	0.40	3.17	1.06	13.573*	.00	
4. ด้านการ มีส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล	2.01	1.29	3.38	1.15	1.80	0.24	1.89	0.10	2.53	1.41	28.019*	.00	
รวม	2.53	0.96	3.53	0.90	2.51	0.36	2.64	0.05	2.72	1.24	16.709*	.00	

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ เปรียบเทียบความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามระยะเวลาที่พักอาศัยในเทศบาลเมืองปทุมธานี

การมีส่วน		รายได้เฉลี่ยต่อเดือน										F	P- value
ร่วมของ ประชาชน ในการ จัดการขยะ มูลฝอย	ต่ำกว่า 10,000 บาท		10,001- 15,000 บาท		15,001- 20,000 บาท		20,001- 25,000 บาท		25,001 บาท ขึ้นไป				
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.			
1. ด้านการมี ส่วนร่วมใน การตัดสินใจ	2.00	0.00	3.27	1.11	2.18	0.20	2.43	1.24	2.26	1.15	9.257*	.00	
2. ด้านการมี ส่วนร่วมใน การปฏิบัติ	2.80	0.00	4.08	0.50	2.67	0.30	3.08	1.04	2.88	0.82	22.972*	.00	
3. ด้านการ มีส่วนร่วมใน การรับ ผลประโยชน์	3.20	0.00	3.88	0.50	3.40	0.00	3.36	1.07	3.09	0.78	9.265*	.00	
4. ด้านการ มีส่วนร่วม ติดตาม ประเมินผล	1.80	0.00	3.78	0.80	1.72	0.30	2.29	1.29	2.25	1.15	26.038*	.00	
รวม	2.45	0.00	3.75	0.73	2.49	0.05	2.79	1.09	2.62	0.93	16.660*	.00	

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 7 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามระยะเวลาที่พักอาศัยในเทศบาลเมืองปทุมธานี ในภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

อภิปรายผล

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี

1.1 ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากประชาชนได้เข้าร่วมประชุมกลุ่มประชาคมพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเสนอปัญหาและความต้องการจัดการขยะมูลฝอยของชุมชนร่วมกับเทศบาลและ มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาและความต้องการของประชาชนในชุมชน เพื่อจัดทำโครงการ/กิจกรรมการจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปได้น้อย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดขององค์การสหประชาชาติ (องค์การสหประชาชาติ, 2518) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมไว้ว่า เป็นกระบวนการเกี่ยวกับการกระทำและเกี่ยวข้องกับมวลชนในระดับต่าง ๆ ดังนี้ ประการแรก ในกระบวนการตัดสินใจ ซึ่งตัดสินใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ทางสังคมและการจัดสรรทรัพยากร และประการที่สอง ในการกระทำโดยสมัครใจต่อกิจกรรมและโครงการ และยังเน้นว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนจะต้องมีความหมายครอบคลุมถึง 1) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากโครงการพัฒนา 2) การที่ประชาชนมีส่วนช่วยเหลือในการปฏิบัติตามโครงการ 3) การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจตลอดกระบวนการพัฒนา

1.2 ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมเสียค่าใช้จ่ายให้แก่เทศบาลในการบริการจัดเก็บขยะมูลฝอย พร้อมทั้งมีส่วนร่วมคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนก่อนนำไปทิ้งถังขยะเทศบาล เช่น กระดาษ พลาสติก ขวดแก้ว โลหะ หรือขยะมีพิษ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของศิริกัลยา สุวจิตตานนท์, พัฒนา มูลพฤกษ์ และธีรรัตน์ มุ่งเจริญ (2541) กล่าวว่าลักษณะอุปนิสัยของประชาชนในท้องถิ่น (Characteristic of Population) โดยหากประชาชนในท้องถิ่นมีความรักสะอาด มีความเป็นระเบียบเรียบร้อยก็มักจะมีการเก็บรวบรวมขยะมูลฝอยให้เป็นที่เป็นทาง ไม่ทิ้งเกลื่อนกลาดซึ่งอาจทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยมีไม่มากรวมถึงการรู้จักประหยัดมัธยัสถ์ การได้รับการอบรมให้มีความรู้จักแยกประเภทของขยะมูลฝอยเพื่อนำกลับมาใช้ประโยชน์ จะทำให้ปริมาณขยะมูลฝอยลดน้อยลง เช่น การนำกระดาษ ขวดแก้ว ที่ใช้แล้วมาล้างให้สะอาดเพื่อบรรจุน้ำดื่มไว้ใช้ภายในบ้าน ฯลฯ ซึ่งลักษณะอุปนิสัยดังกล่าวจะทำให้ปริมาณของขยะมูลฝอยน้อยลง และองค์ประกอบของมูลฝอยก็เปลี่ยนแปลงส่งผลถึงปริมาณขยะที่จะกำจัดก็จะลดลงด้วย

1.3 ด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์ โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับปานกลาง เพราะประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมไม่ทิ้งขยะมูลฝอยลงแม่น้ำลำคลอง หรือที่รกร้างชุมชน ทำให้ชุมชนสะอาด พร้อมทั้ง มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะครัวเรือน ก่อนนำมาทิ้งถังของเทศบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพัฒนา มูลพฤกษ์ (2553) กล่าวว่าอุปนิสัยของประชาชน (Habit of People in Community) ประชาชนที่มี อุปนิสัยรักสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย จะมีปริมาณขยะมูลฝอยให้เก็บขนมากกว่าประชาชนที่มี อุปนิสัยมักง่าย ทิ้งขยะมูลฝอยเรี่ยราดทำให้มีปริมาณขยะมูลฝอยให้เก็บขนมีน้อย แต่จะพบตามถนน แม่น้ำลำคลอง ที่สาธารณะ เป็นต้น และตัวแปรอีกตัวหนึ่ง คือ พฤติกรรมการบริโภคและค่านิยมของ แต่ละกลุ่มคนก็จะมีผลต่อลักษณะของขยะมูลฝอย เช่น กลุ่มวัยรุ่นนิยมอาหารกระป๋อง เครื่องดื่มต่าง ๆ กล่องโฟมอาหาร กล่องกระดาษ จึงทำให้มีปริมาณขยะมูลฝอยประเภทนี้มากตามไปด้วย

1.4 ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะ มูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ด้านการมีส่วนร่วม ติดตามประเมินผล โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับอยู่ในระดับปานกลาง เพราะประชาชนในพื้นที่ มีส่วนร่วมในการตรวจสอบรายได้จากการจัดเก็บค่าธรรมเนียมขยะมูลฝอยของเทศบาล และ มีส่วน ร่วมในการแจ้งให้เทศบาลทราบ กรณีพบเห็นถังขยะของเทศบาลชำรุด หรือมีจำนวนไม่เพียงพอต่อ การใช้งาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของสุขกิจ สารปรัง (2549) กล่าวว่า การมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผล (Evaluation) เป็นการมีส่วนร่วมในการควบคุมตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมทั้งหมด สิ่งสำคัญที่จะต้องสังเกต คือ พิจารณาจากความเห็นชอบและความคาดหวังที่สามารถเปลี่ยนแปลง พฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้การมีส่วนร่วมในการประเมินผลจะแสดงถึงการ ปรับตัวในการมีส่วนร่วมต่อไป

2. ผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่ เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

2.1 ด้านเพศ พบว่าการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาล เมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมเพศชาย และเพศ หญิง มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการ ปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในการรับ ผลประโยชน์มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของผกามาส ปาลกะเซนทร์ (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าผลการเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

อำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ระยะเวลาการอยู่อาศัยเขตบริการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยภาพรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญ 0.05

2.2 ด้านอายุ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามอายุ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา ปานพรม (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยาผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษาที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่แตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.3 ด้านระดับการศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามระดับการศึกษา มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับภาวรินทร์ นาจำปา (2557) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด พบว่าผลการทดสอบสมมติฐาน จำแนกตามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานการวิจัย ส่วนประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในตำบลต่างกัน มีส่วนร่วมต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงยอมรับสมมติฐานการวิจัย

2.4 ด้านอาชีพ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามอาชีพ มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิศพร ทศนา และโชติ บดีรัฐ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตพื้นที่เทศบาลนครพิษณุโลก พบว่าผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ อาชีพ และระยะเวลาในการอยู่อาศัยในชุมชนที่แตกต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครพิษณุโลกแตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา รายได้ และสมาชิกในครัวเรือนแตกต่างกันมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก ไม่แตกต่างกัน

2.5 ด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จรรยา ปานพรม

(2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือนในเขตเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่าผลการทดสอบสมมติฐานสรุปได้ว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ การศึกษาที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยที่ต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

2.6 ด้านระยะเวลาที่พักอาศัยในเทศบาลเมืองปทุมธานี การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี โดยจำแนกตามระยะเวลาที่พักอาศัยในเทศบาลเมืองปทุมธานี มีความคิดเห็นแตกต่างกันที่นัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกมลทิพย์ จอมศรี (2563) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย ในพื้นที่เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอศรีราชา จังหวัดชลบุรี พบว่า ผลการทดสอบสมมติฐาน การเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยความคิดเห็น การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอย พบว่า เพศที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติ ด้านการรับผลประโยชน์ และด้านการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 อายุที่แตกต่างกันมีความคิดเห็นในการมีส่วนร่วมด้านการตัดสินใจ การรับผลประโยชน์ และการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญระดับ .05 รายได้เฉลี่ยที่แตกต่างกัน มีความเห็นในการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ และการประเมินผลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 สำหรับสถานะสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลที่แตกต่างกัน มีความเห็นต่อการมีส่วนร่วมในทุกด้านต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ .05

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาครั้งนี้พบว่ามีข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลเมืองปทุมธานี อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้

1.1. จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจโดยส่วนรวม มีค่าเฉลี่ยน้อย เทศบาลเมืองปทุมธานี จึงควรมีการเปิดโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการร่วมวางแผนจัดทำร่างเทศบัญญัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอย หรือร่วมจัดทำโครงการ และเพื่อแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน

1.2. จากการศึกษาพบว่าการมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติโดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยปานกลาง เทศบาลเมืองปทุมธานี จึงควรมีการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมหรือจัดอบรมให้ความรู้ในการณรงค์และร่วมเก็บขยะมูลฝอยในชุมชนหรือนำขยะมูลฝอยในครัวเรือน มาทำปุ๋ยหมักหรือนำหมักชีวภาพ

1.3 จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ โดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยปานกลาง เทศบาลเมืองปทุมธานี จึงควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการซื้อผลิตภัณฑ์ชนิดเติมแบบถุงพลาสติกแทนแบบขวด เพื่อลดรายจ่ายและขยะ เช่น น้ำยาล้างจาน น้ำยาปรับผ้านุ่ม สบู่เหลว และมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยในครัวเรือนนำไปขายเพิ่มรายได้

1.4 จากการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผล โดยส่วนรวมมีค่าเฉลี่ยน้อย เทศบาลเมืองปทุมธานี จึงควรให้ประชาชนในพื้นที่มีส่วนร่วมในการประเมินผลการเก็บ ขนส่ง ลำเลียง และกำจัดขยะมูลฝอยของรถเก็บขยะเทศบาล

2. ข้อเสนอแนะงานวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรที่จะทำการวิจัยเชิงคุณภาพที่เจาะลึกข้อมูลมากยิ่งขึ้น ที่เป็นข้อมูลมาสนับสนุนในการตั้งสมมติฐานการวิจัย

2.2 ควรศึกษาความพอใจของประชาชนในท้องถิ่นต่อการจัดการขยะมูลฝอยของกองการจัดการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม เทศบาลเมืองปทุมธานี เพื่อนำไปสู่ความร่วมมือในการจัดการขยะมูลฝอย

2.3 ควรศึกษาเชิงเปรียบเทียบรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับชุมชน เพื่อเป็นแนวทางในการวางนโยบายจัดการขยะมูลฝอยต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2548). *มาตรฐานการจัดการขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล*. กรุงเทพฯ:

โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2496). *พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496*. กรุงเทพฯ: กรม

ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กมลทิพย์ จอมศรี. (2563). *การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในพื้นที่เทศบาลนครเจ้าพระยาสุรศักดิ์ อำเภอดุสิต จังหวัดชลบุรี*. งานนิพนธ์หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม, มหาวิทยาลัยบูรพา.

จรรยา ปานพรม. (2554). *การมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยของครัวเรือน: เทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา*. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (การจัดการสิ่งแวดล้อม), คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัย.

ชูศรี วงศ์รัตน์. (2553). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: ไทเนรมิตกิจอินเตอร์ โพรเกรสซิฟ.

- ผกามาส ปาลกะเชนทร์. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอบ้านนาเดิม จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- เทศบาลเมืองปทุมธานี. (2565, 26 พฤษภาคม). *แนวทางการจัดการสิ่งแวดล้อมในเขตเทศบาลเมืองปทุมธานี*. สืบค้นจาก <https://www.muangpathum.org/>
- ปภาวรินทร์ นาจำปา. (2557). *การมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการจัดการขยะมูลฝอยของเทศบาลตำบลคลองใหญ่ อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด*. วิทยานิพนธ์ปริญญาตรีวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พิศิพร ทัศน, และ โชติ บดีรัฐ. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอยในเขตเทศบาลนครพิษณุโลก*. ใน รายงานสืบเนื่องจากการประชุมสัมมนาวิชาการนำเสนองานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ เครือข่ายบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือ ครั้งที่ 15. มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.
- พัฒนา มูลพฤกษ์. (2553). *อนามัยสิ่งแวดล้อม ฉบับปรับปรุง*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพฯ : องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก
- ศิริกัลยา สุวจิตตานนท์, พัฒนา มูลพฤกษ์ และอรรณพ มุ่งเจริญ. (2541). *การป้องกันและควบคุมมลพิษ*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สำนักงานจังหวัดปทุมธานี. (2565, 26 พฤษภาคม). *การจัดเก็บขยะมูลฝอย*. สืบค้นจาก. <https://www.pathumthani.go.th/webKM/PA...3VDOC>
- สุขกิจ สารปริง. (2549). *การมีส่วนร่วมของกำลังพลในการป้องกันปัญหาเสพติดในหน่วย: กรณีศึกษากองรักษาความปลอดภัย กรมสรรพาวุธทหารเรือ*. ปัญหาพิเศษ ร.ป.ม. (การบริหารงานทั่วไป). ชลบุรี: วิทยาลัยการบริหารรัฐกิจ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- องค์การสหประชาชาติ. (2518). *แผนปฏิบัติการระดับโลกว่าด้วยเรื่องบทบาทประชาชน*. กรุงเทพฯ : ศักดิ์/โสภณการพิมพ์.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An introductory analysis* (3rd ed). New York: Harper & Row.